

- คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ -

ถ้อยแถลงของนายสีหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่าง

ในการอภิปรายเปิดของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

ในหัวข้อ “การธำรงรักษาวัตถุประสงค์และหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ

และการส่งเสริมระบบระหว่างประเทศที่มีสหประชาชาติเป็นแกนกลาง”

วันที่ 26 พฤษภาคม 2569

ณ ห้องประชุมคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก

ท่านประธาน หวัง อี้

เลขาธิการสหประชาชาติ

ก่อนอื่น ไทยขอแสดงความยินดีกับบทบาทนำของจีนในช่วงดำรงตำแหน่งประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติประจำเดือนนี้ และขอชื่นชมข้อริเริ่มของจีนในการจัดการอภิปรายหัวข้อนี้ในเวลาที่เหมาะสมนี้

เมื่อแปดสิบปีก่อน ขณะที่สหประชาชาติถือกำเนิดขึ้นจากเถ้าธุลีของสงครามโลกครั้งที่สอง ผู้ก่อตั้งองค์กรแห่งนี้ได้ตระหนักถึงบทเรียนสำคัญประการหนึ่งว่า เมื่อการแข่งขันระหว่างประเทศต่าง ๆ ไม่มีการควบคุม ในที่สุดแล้ว ทุกคนจะรู้สึกมั่นคงน้อยลง รวมถึงผู้ที่มีอำนาจด้วย

ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการสร้างระบบระหว่างประเทศที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของอำนาจ แต่อยู่บนกฎเกณฑ์ และไม่ใช่มุ่งเพียงเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติ แต่ยังรวมถึงความเข้าใจร่วมกันว่า ความร่วมมือย่อมตอบสนองผลประโยชน์ของทุกฝ่ายได้ดีกว่าการขาดความร่วมมือระหว่างกัน

ปัจจุบัน ความท้าทายมิได้อยู่เพียงแค่ความขัดแย้งและความไร้เสถียรภาพ แต่อยู่บนข้อเท็จจริงที่ว่าความเชื่อมั่นต่อระบบระหว่างประเทศที่มีสหประชาชาติเป็นแกนกลางได้ค่อย ๆ ถูกบั่นทอนลงด้วย

เมื่อแนวคิดที่ว่า “อำนาจกำหนดความถูกต้อง” และการคำนวณผลประโยชน์แทนที่กฎเกณฑ์และหลักการที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน ความไว้วางใจต่อกันเริ่มอ่อนแอลง และท้ายที่สุด รากฐานของระเบียบระหว่างประเทศเริ่มแตกร้าว

ในความเป็นจริง การเคารพกฎหมายระหว่างประเทศและกฎบัตรสหประชาชาติจะต้องไม่เป็นเพียงวาทกรรมหรือเป็นเครื่องมือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ฝ่ายเดียว ท้ายที่สุดแล้ว สิ่งที่สำคัญ คือ ความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นและความสุจริตใจ ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างสันติและยุติความขัดแย้งอย่างยั่งยืน

ท่านประธาน

ไทยเชื่อมั่นอย่างหนักแน่นว่า สหประชาชาติต้องยังเป็นรากฐานสำคัญของระบบระหว่างประเทศ และเป็นพื้นฐานสำหรับระเบียบโลกและระบบพหุภาคีนิยม

เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว เราควรมุ่งเน้นแนวทางปฏิบัติอย่างเป็นทางการ ดังนี้

ประการแรก รัฐสมาชิกต้องแสดงความรับผิดชอบร่วมกันมากขึ้น โดยการใช้ความอดกลั้น และการยึดมั่นในกฎเกณฑ์และหลักการที่เป็นรากฐานของสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

มหาอำนาจแบกรับความรับผิดชอบนี้เป็นพิเศษ การกระทำของประเทศเหล่านี้สร้างความเชื่อมั่นต่อระบบระหว่างประเทศ แต่ประเทศขนาดกลางและขนาดเล็กจะต้องมีเสียงในการปกป้องหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติร่วมกันมากขึ้น

ความชอบธรรมของระบบระหว่างประเทศไม่อาจตั้งอยู่บนความต้องการของประเทศที่มีอำนาจเพียงฝ่ายเดียว แต่ต้องสะท้อนถึงความเชื่อมั่นของประชาคมระหว่างประเทศในวงกว้างด้วย

แม้ในปัจจุบัน สหประชาชาติจะมีข้อบกพร่องหลายด้าน แต่ก็ยังคงมีความสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในหลายมิติ ไทยยังคงสนับสนุนบทบาทของสหประชาชาติ ผ่านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การพัฒนาที่ยั่งยืน ความมั่นคงทางอาหาร และความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งรวมถึงการต่อต้านอาชญากรรมหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต (online scam) ตลอดระยะเวลา 80 ปีที่ผ่านมา การดำเนินการเหล่านี้สะท้อนการเป็นรัฐสมาชิกของสหประชาชาติที่มีความรับผิดชอบของไทย

ประการที่สอง เราต้องปฏิรูปและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันพหุภาคี ไทยสนับสนุนการปฏิรูปสหประชาชาติที่มีความหมายและมองไปข้างหน้า เพื่อประกันว่า สหประชาชาติสามารถปรับตัวได้อย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น และตอบสนองต่อความท้าทายที่ซับซ้อนหลากหลายมิติได้ดียิ่งขึ้น

เราชื่นชมบทบาทนำของเลขาธิการสหประชาชาติในการปฏิรูประบบสหประชาชาติ ซึ่งรวมถึงข้อริเริ่ม UN80 เราหวังว่า คุณูปการของท่านจะส่งต่อไปยังเลขาธิการสหประชาชาติคนใหม่

การปฏิรูปคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติมีความสำคัญยิ่ง ที่ประชุมแห่งนี้ไม่ควรกลายเป็นสถานที่ที่ความแตกแยกทางภูมิรัฐศาสตร์ถูกฉายซ้ำ หากแต่ควรเป็นสถานที่ที่ความแตกต่างได้รับการบริหารจัดการก่อนจะลุกลามไปสู่การเผชิญหน้า

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ จำเป็นต้องเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส ความสามารถในการตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ และความเป็นตัวแทนของประเทศกำลังพัฒนา

ในขณะเดียวกัน สมาชิกถาวรทั้งห้าประเทศ (P5) จำเป็นต้องแสดงความรับผิดชอบและตรวจสอบได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการใช้สิทธิยับยั้ง (veto) โดยเฉพาะการทารุณกรรมหมู่ (mass atrocities) ตลอดจนกระบวนการคัดเลือกละเมิดสิทธิมนุษยชนใหม่

ประการที่สาม เราควรตระหนักว่า ระบบภูมิภาคนิยมและความร่วมมือแบบกลุ่มเล็กที่เข้มแข็งสามารถช่วยเสริมสร้างระบบพหุภาคีนิยมได้ ความร่วมมือในรูปแบบกลุ่มขนาดเล็ก มีความยืดหยุ่น และมุ่งเน้นประเด็นเฉพาะ มักสามารถสร้างผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า

ในภูมิภาคของเรา ประสบการณ์ของอาเซียนแสดงให้เห็นว่า ความร่วมมือระดับภูมิภาคสามารถช่วยลดความตึงเครียด เสริมสร้างความยืดหยุ่น และธำรงรักษาการเจรจา แม้ในช่วงเวลาที่มีความไม่แน่นอนทางภูมิรัฐศาสตร์ในวงกว้าง

กรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคและการรวมกลุ่มขนาดเล็ก ควรช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระเบียบระหว่างประเทศในวงกว้าง ไม่ใช่การทำให้แตกแยก และนี่คือระบบพหุภาคีนิยมอย่างเป็นทางการที่เกิดขึ้นจริง

ท่านประธาน

สหประชาชาติอาจไม่สามารถแก้ไขทุกปัญหาที่เรา กำลังเผชิญอยู่ได้ แต่หากปราศจากสหประชาชาติ โลกจะมีความอันตราย ความแตกแยก และไม่สามารถคาดการณ์ได้ยิ่งกว่ามาก

คำถามที่แท้จริงสำหรับพวกเรา จึงมิใช่ว่าประเทศต่าง ๆ จะดำเนินการตามผลประโยชน์แห่งชาติของตนหรือไม่ เพราะย่อมเป็นเช่นนั้นอยู่แล้ว หากแต่ว่า เราจะสามารถสร้างระบบที่ทำให้ความร่วมมือสามารถตอบสนองผลประโยชน์แห่งชาติได้ดีกว่าการเผชิญหน้ากันหรือไม่

ด้วยเหตุนี้ เราจึงต้องร่วมกันฟื้นฟูความเชื่อมั่นต่อระบบระหว่างประเทศ เสริมสร้างความเข้มแข็ง และปรับระบบดังกล่าวให้สอดคล้องกับโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง

ในฐานะหุ้นส่วนที่เชื่อถือได้และสมาชิกที่มีความรับผิดชอบของสหประชาชาติ ประเทศไทยพร้อมทำงานร่วมกับรัฐสมาชิกทุกประเทศ เพื่อประกันว่า สหประชาชาติจะยังคงน่าเชื่อถือ สำคัญ และสามารถสร้างสันติภาพ การพัฒนา และการเคารพสิทธิมนุษยชน

เรียนท่านประธาน สุดท้ายนี้ ในประเด็นความสัมพันธ์ไทย - กัมพูชา ซึ่งผู้แทนกัมพูชาได้กล่าวพาดพิงก่อนหน้านี้ กระผมขอยืนยันว่า ไทยยึดมั่นอย่างเต็มที่ต่อข้อตกลงหยุดยิงระหว่างไทยกับกัมพูชา และการก้าวข้ามข้อตกลงหยุดยิงเพื่อนำไปสู่การสร้างสันติภาพที่ยั่งยืน

อย่างไรก็ดี การมีสันติภาพที่ยั่งยืนจะเกิดขึ้นต่อเมื่อเราสร้างความไว้วางใจและทำงานร่วมกันด้วยความสุจริตใจ เพื่อนำไปสู่การสร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่บนพื้นฐานของการเคารพกฎหมายระหว่างประเทศและกฎบัตรสหประชาชาติ

กระผมขออ้อีกครั้งว่า ไทยไม่มีความมุ่งหมายในการอ้างสิทธิในดินแดนของประเทศใดทั้งสิ้น

ขอบคุณมากครับ

* * * * *